

RIKSDAGENS SVAR 103/2003 rd

Regeringens proposition med förslag till ändring av de bestämmelser i lagen om statens pensioner som gäller rehabilitering

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till ändring av de bestämmelser i lagen om statens pensioner som gäller rehabilitering (RP 115/2003 rd).

Beredning i utskott

Social- och hälsovårdsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (ShUB 24/2003 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av lagen om statens pensioner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 20 maj 1966 om statens pensioner (280/1966) 18 b—18 f §,
dessa lagrum sådana de lyder, 18 b § i lagarna 618/1991, 1671/1995 och 504/2003, 18 c och 18 e § i nämnda lagar 618/1991 och 1671/1995, 18 d § i nämnda lagar 618/1991 och 1671/1995 samt i lag 1528/1993 och 18 f § i nämnda lag 1671/1995, samt
fogas till lagen nya 18 g och 18 h § som följer:

18 b §

En förmånstagare har rätt att få ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering för förhindrande av arbetsoförmåga eller för förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan, om

1) en sjukdom, ett lyte eller en kroppsskada som konstaterats på behörigt sätt sannolikt medför risk för arbetsoförmåga enligt 9 § 1 mom., eller förmånstagaren måste betraktas som arbetsoförmögen på det sätt som avses i nämnda lagrum, och

2) den återstående tid som avses i 5 a § 1 mom. skulle beaktas såsom berättigande till pension vid fastställandet av förmånstagarens pension, om förmånstagaren hade blivit arbets-

oförmögen vid den tidpunkt då ansökan gjordes eller då förmånstagarens rehabiliteringsbehov senast skall redas ut enligt 6 § lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten (610/1991); om förmånstagaren redan får invalidpension förutsätts att pensionen är helegativ på det sätt som avses ovan.

Med risk för arbetsoförmåga avses i 1 mom. en situation där det är sannolikt att förmånstagaren under de närmaste åren, trots att möjligheterna till vård och medicinsk rehabilitering beaktas, utan yrkesinriktade rehabiliteringsåtgärder skulle bli beviljad invalidpension, antingen till fullt belopp eller i form av delpension. När rehabiliteringens ändamålsenlighet bedöms beaktas

förmånstagarens ålder, yrke, tidigare verksamhet, utbildning och kontakter med arbetslivet samt huruvida den yrkesinriktade rehabilitering som söks sannolikt leder till att förmånstagaren fortsätter i ett arbete som är lämpligt med tanke på hans eller hennes hälsotillstånd eller återgår till arbete. När ändamålsenligheten bedöms skall dessutom beaktas huruvida den yrkesinriktade rehabiliteringen uppskjuter förmånstagarens pensionering.

Innan statskontoret fattar beslut om invalidpension skall det vid behov se till att sökandens möjligheter till rehabilitering har klarlagts. Avslås en pensionsansökan, skall statskontoret se till att sökanden ges information om rehabiliteringsmöjligheterna och hänvisas, i samarbete med de instanser som tillhandahåller tjänster, till rehabilitering eller någon annan service som motsvarar hans eller hennes rehabiliteringsbehov. Statskontoret skall dessutom iaktta lagen om klientsamarbete inom rehabiliteringen (497/2003).

Såsom yrkesinriktad rehabilitering enligt 1 mom. kan en förmånstagare tillhandahållas rehabiliteringsundersökningar, utbildning som leder till arbete eller ett yrke, arbetsträning, näringsunderstöd och sådan medicinsk rehabilitering som stöder rehabilitering enligt 1 mom., och förmånstagaren kan få ersättning för de behövliga och nödvändiga kostnader som den nämnda rehabiliteringen medför.

Rätt till rehabilitering enligt denna lag föreligger dock inte, om förmånstagaren har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering i olycksfalls- eller trafikförsäkring.

För olycksfall eller yrkessjukdom på grund av i 4 mom. avsedd arbetsträning, under vilken den som deltar i rehabiliteringen inte är anställd hos den som ordnar arbetsträningen, betalas till den som får rehabilitering ersättning av statsmedel i tillämpliga delar på samma grunder som gäller för olycksfall i arbete enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948). Ett ärende som gäller betalning av ersättning av statsmedel med stöd av detta moment behandlas av statskontoret som första instans.

18 c §

Annan förmånstagare än den som har rätt till invalidpension har rätt till rehabiliteringspenning för de kalendermånader under vilka han eller hon till följd av yrkesinriktad rehabilitering som avses i 18 b § är helt eller delvis förhindrad att utföra förvärvsarbete.

Om en förmånstagare är helt och hållet förhindrad att utföra förvärvsarbete på grund av yrkesinriktad rehabilitering, är rehabiliteringspenningen lika stor som de pensioner som förmånstagaren enligt de pensionslagar och de pensionsstadgor vilka nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare skulle ha rätt till om han eller hon vid den tidpunkt som avses i 18 b § 1 mom. 2 punkten hade blivit arbetsoförmögen på ett sätt som berättigar till full invalidpension.

Om förmånstagaren under den tid yrkesinriktad rehabilitering pågår förtjänar mer än hälften av den lön som ligger till grund för pensionen och på vilken pensionsdelen för återstående tid räknas ut för pension som avses i 2 mom., utgör beloppet av rehabiliteringspenning hälften av beloppet av full invalidpension enligt 2 mom.

18 d §

Rehabiliteringstillägg till rehabiliteringspenning, rehabiliteringsstöd och invalidpension betalas för den tid en i 18 b § 4 mom. nämnd åtgärd pågår.

Rehabiliteringstillägget utgör 33 procent av det samordnade beloppet av rehabiliteringspenning, rehabiliteringsstöd eller invalidpension.

I fråga om rehabiliteringspenningen och rehabiliteringstillägget samt mottagare av dem gäller i tillämpliga delar vad som bestäms om rehabiliteringsstöd eller invalidpension eller mottagare av dem. Rehabiliteringspenning och rehabiliteringstillägg kan emellertid betalas för en tid som är kortare än en månad.

18 e §

Rehabiliteringspenning kan betalas i form av rehabiliteringsunderstöd enligt prövning också för tiden från rehabiliteringsbeslutet till rehabiliteringens början samt för tiden mellan rehabiliteringsperioder. Rehabiliteringsunderstöd beta-

las emellertid för högst tre månader per kalenderår så att tiden räknas särskilt för vardera av de ovan nämnda grunderna, om det inte för tryggande av rehabiliteringen är motiverat att rehabiliteringsunderstödet betalas för en längre tid. Rehabiliteringsunderstöd enligt prövning kan också beviljas för utarbetande av en vård- eller rehabiliteringsplan.

Till en person som har fått rehabiliteringspenning kan för högst sex månader betalas rehabiliteringsunderstöd som är lika stort som rehabiliteringspenningen enligt 18 c §, om detta är synnerligen behövligt för att han eller hon skall kunna få arbete. Härvid fastställs rehabiliteringsunderstödet som ett engångsbelopp och betalas i en eller flera poster. Rehabiliteringsunderstöd betalas emellertid inte för den tid för vilken arbetstagaren har rätt till arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002).

18 f §

Statskontoret skall underrätta Folkpensionsanstalten om rehabiliteringsåtgärder enligt

18 b § samt om sådana beslut som gäller rehabiliteringspenning och rehabiliteringstillägg.

Får en tjänsteman eller arbetstagare utöver rehabiliteringspenning lön för samma tid, skall den del av rehabiliteringspenningen som motsvarar lönebeloppet betalas till arbetsgivaren.

18 g §

I statskontorets beslut som gäller rehabiliteringens innehåll enligt 18 b § 4 mom. eller rehabiliteringsunderstöd enligt 18 e § får ändring inte sökas.

18 h §

Rätt till invalidpension enligt 9 § 1 mom. föreligger inte utan giltigt skäl förrän rätten till rehabiliteringspenning enligt en lag eller pensionsstadga som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare eller enligt lagen om rehabiliteringspenning har upphört.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

Lagen tillämpas på rehabilitering som inleds efter det att lagen har trätt i kraft.

Helsingfors den 9 december 2003